

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

BESLUT

2012-11-28

1 (13)

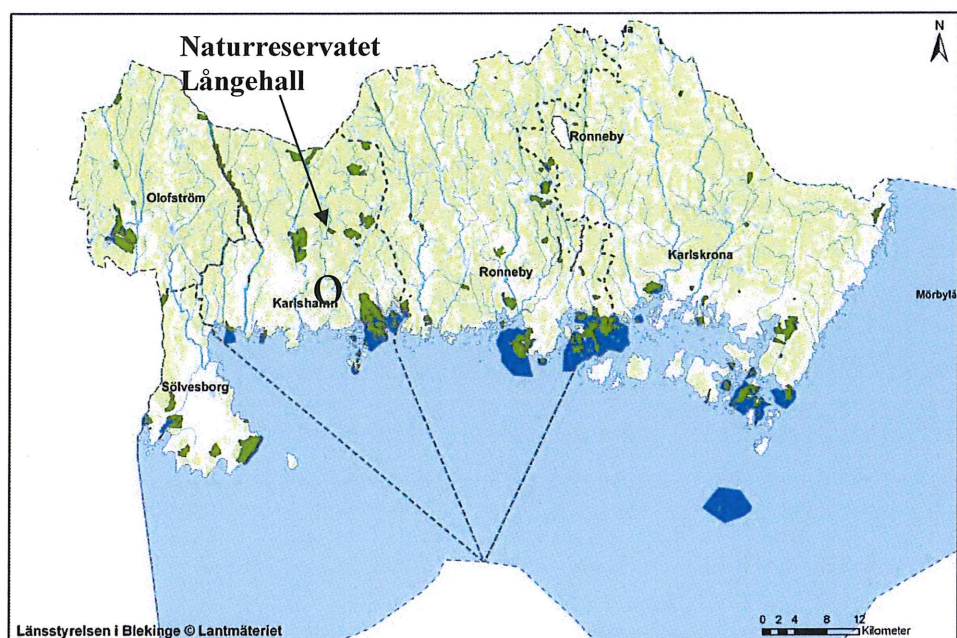
Dnr 511-2903-11
Obj nr 10-02-101

Beslutsbilaga 5

Skötselplan för naturreservatet Långehall

Karlshamns kommun

Länskarta med reservatet markerat

Planförfattare: Lars-Göran Olsén

Beställningsadress: www.lansstyrelsen.se/blekinge

Copyright: Länsstyrelsen i Blekinge län

Omslagsbild: Litet alkärr med vattenblink.

Foto: Lars-Göran Olsén, 2012-06-02

Innehållsförteckning

1 SYFTET MED NATURRESERVATET	4
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET.....	4
2.1 ADMINISTRATIVA DATA	4
2.2 NATURFÖRHÅLLANDEN.....	6
2.3 HISTORISK OCH NUVARANDE MARKANVÄNDNING	6
2.4 OMRÅDETS BEVARANDEVÄRDEN	7
2.4.2 INTRESSEN FÖR FRILUFTSLIVET	7
3 REFERENSER	7
4 PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL	8
4.1 GENERELLA RIKTLINJER	8
4.2 INDELNING I SKÖTSELOMRÅDEN	8
5 MÅL OCH ÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN	8
5.1 SKÖTSELOMRÅDE 1 SKOG. 24,2 HA.	8
5.3 SKÖTSELOMRÅDE 2. DEL AV STENSJÖN.....	10
5.2 SKÖTSELOMRÅDE 3 TORPLÄMNING	10
6 FRILUFTSLIV OCH TURISM	11
6.1 BESKRIVNING	11
6.2 ÖVERGRIPANDE MÅL	11
6.3 ANLÄGGNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET	12
7 UTMÄRKNING AV RESERVATSGRÄNS	12
8 BRÄNDER OCH BRANDBEKÄMPNING	12
9 JAKT /JAKT OCH FISKE	13
10 TILLSYN, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	13
10.1 TILLSYN ÖVER FÖRESKRIFTER	13
10.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL.....	13
10.3 DOKUMENTATION AV SKÖTSELÅTGÄRDER	13
11 KOSTNADER OCH FINANSIERING	13
12 SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER	13

BILAGA

- Bilaga 1: Reservatets gränser
- Bilaga 2: Översiktskarta
- Bilaga 3: Markanvändning 1918
- Bilaga 4: Naturtyper
- Bilaga 5: Skötselområden

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatet är att:

- *Bevara biologisk mångfald* i naturskogsmiljöer med rödlistade och andra för Blekinge ovanliga arter inom insektsfauna, kärlväxtflora, mossflora, svamp- och lavflora.
- *Vårda och bevara värdefulla naturmiljöer* i gynnsamt tillstånd, såsom blandskog med ädellövträd, tall och asp, sumpskogar, och med naturliga vattenfluktuationer i Stensjön.

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Långehall
Objektnummer	10-02-101
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	2012-11-28
Natura 2000 beteckning	-
Totalareal (ha)	27,6
Landareal (ha)	26,1
Vattenareal (ha)	1,5
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen
Kommun	Karlshamn
Lägesbeskrivning	7 km NNV Hällaryds kyrka
Markägare	Privat
Fastigheter	Korsamo 1:5
Servitut	-
Samfälligheter	-
Nyttjanderätter	Jakträtt
Naturtyper	Areal (ha)
Skogsmark	Totalt 26,1 ha
Del av insjö	1,5 ha
Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	blandskogar, sumpskog, strandskog, torp-tomt
Naturtyper	Mosaik, beroende på topografin, av bok-avenbokskog, ek-avenbokskog samt tall-ek-avenbokskog, med ett varierande inslag av gran 24,5 ha. Aspskog 0,4 ha. Alkärr 0,1 ha. Gransumpskog 1,1 ha. Sjö 1,5 ha
Strukturer	Kuperad grovblockig mark, hålträd, torrträd och lågor

Funktioner		Hög luftfuktighet, rikligt med substrat för vedinsekter och vedsvampar.		
Art	Nationell rödlista	LC-art	EU-direktiv	Övr. ovanl. arter & signalarter
Kärlväxter				
Lind <i>Tilia cordata</i>				S
Blåsippa <i>Hepatica nobilis</i>				S
Lavar				
Koralllav <i>Sphaerophorus globosus</i>				S
Mossor				
Fällmossa <i>Antitrichia curtipendula</i>				S
Västlig hakmossa <i>Rhytidiadelphus loreus</i>				S
Krusig ulota <i>Ulota crispa</i>				S
Blåmossa <i>Leucobryum glaucum</i>				S
Svampar				
Praktfingersvamp <i>Ramaria fagetorum s.auct.</i>	EN			
Blek fingersvamp <i>Ramaria pal-lida</i>	VU			
Druvfingersvamp <i>Ramaria botrytis</i>	NT			
Blomkålssvamp <i>Sparassis crispa</i>				S
Kantarellmussling <i>Plicatura crispa</i>				S
Rävticka <i>Inonotus rheades</i>				S
Insekter				
Ej inventerat				
Fåglar				
Spillkråka			X	
Rödlistekategorier: EN= starkt hotad, VU=sårbar, NT = missgynnad, LC = tidigare rödlistad art (Rödlistade arter i Sverige 2010)				
Kulturmiljöer	stenmurar, odlingsrösen, torpgrunder, terrasserad åker			
Friluftsliv	- Naturpedagogik - Naturlighet - Kulturhistoria			

2.2 Naturförhållanden

Topografi, berggrund och jordarter

Reservatet är 27,6 ha stort, varav 26,1 ha utgör landareal. Långehall ligger på ca 41-70 meters höjd över Östersjön. Berggrunden består av Karlshamnsgranit. Marken är kupe-rad och bitvis rik- och grovblockig. Några flyttblock är riktigt stora. Skogen utgörs av blandskog med tall, ek, bok, ek, björk, grov asp och gran. I svackor och på plan mark finns mindre kärr, sumpskogar och en gransumpskog. Fältskiktet består i talldominerade delar av blåbärsris och kruståtel. I lövskogarna dominerar lövförna utan fältskikt men det förekommer mindre fläckar med glesa bestånd av vitsippor och harsyra. I väster ingår en mindre del av Stensjön och merparten av en liten ö med björk- och aspskog. Död ved finns bitvis i stor mängd och i olika nedbrytningsstadier.

Lågor i strandnära skog. 2011-11-16

Foto: Lars-Göran Olsén

2.3 Historisk och nuvarande markanvändning

På Häradskartan från 1915-1917 finns ett torp markerat, med hus och odlad mark. Förutom åkermarken som är inritad på Häradskartan finns även åkrar med odlingsrösen ner mot Stensjöns nordöstra del. På den gamla åkermarken växer numera lövskog bestående av avenbok, grov asp och ek. Av torpstället återstår idag bara husgrunder. Ena sidan av en husgrund består av en bergvägg. Torpet är inte markerat på Generalstabskartan från 1800-talet.

2.4 Områdets bevarandevärden

2.4.1 Biologiska bevarandevärden

Området har varit orört under lång tid vilket gjort att stora mängder död ved i olika nedbrytningsstadier har ansamlats. Råvticka och kantarellmussling är exempel på vedsvampar som växer på lågor och stående död ved i reservatet. Druvfingersvamp, praktfingersvamp och blek fingersvamp är exempel på rödlistade marksvampar i reservatet, som kräver ostörd mark. Aspbestånden och ett bitvis stort inslag av asp i övriga skogar ökar områdets mångformighet.

Marksvampars biotop- och substratkrav

Praktfingersvamp (EN, starkt hotad) bildar mykorrhiza med bok, ek, avenbok och hassel i ängsboskog och med ek-hasselskog på kalkrik mark.

Blek fingersvamp (EN, sårbar) bildar mykorrhiza med bok och gran, i ädellöv- och ängsgranskog.

Druvfingersvamp (NT, missgynnad) bildar mykorrhiza med ek, bok och barrträd, i äldre ängsboskog samt äldre barr- och blandskog.

Blomkålssvamp bildar mykorrhiza med tall.

2.4.2 Intressen för friluftslivet

Området har mindre bra förutsättningar för friluftsliv och rekreation eftersom det ligger avsides, saknar bra tillfartsväg och är litet.

3 Referenser

Litteratur

Gärdenfors, U. 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010 – The 2010 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Övriga källor

Skogsstyrelsen. Inventering av nyckelbiotoper.

Riksantikvarieämbetet – Fornsök <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>

Kartor

Häradskartan från 1915-1917.

Berggrundskartan. 3E Karlshamn NO. SGU, Ser. Af nr 154.

Muntliga kontakter

Joakim Hemberg, Skogsstyrelsen

4 Planerad markanvändning och skötsel

4.1 Generella riktlinjer

Inga främmande trädslag förekommer.

Vid skötselåtgärder ska värdefulla element för faunan och florán sparas såsom grova träd, hålträd, boträd, blommande buskar, stående döda och döende träd, vindfällén och lågor.

Alla skötselåtgärder inom naturreservatet ska utföras vid sådan tid på året och på sådant sätt att skador på vedinsekters fortplantning minimeras och skador på mark och mark-svampar inte uppstår.

Fornlämningar får inte skadas enligt föreskrifterna i lagen (1998:950) om kulturminnen. Røjning av befintlig markväg får ske i alla skötselområden som berörs.

Kulturhistoriska lämningar såsom lämningar efter torp, stenmurar och odlingsrösen ska bevaras och hållas fria från uppväxande sly och buskar. Träd i befintliga husgrunder ska tas bort. Stenar som fallit ner från stengården läggs tillbaka. Ny sten får inte läggas på.

Om mark utanför reservatet påverkas negativt av utebliven dikesrensning får rensning av diken utföras så långt som det behövs för att förhindra skador utanför reservatet.

4.2 Indelning i skötselområden

Naturreservatet har delats in i 3 skötselområden som i sin tur delas in i delområden med liknande skötsel. Avgränsningen av skötselområdena framgår av bifogad skötselplanekarta, se bilaga 5.

Skötselområde 1: 24,2 ha. Skog

Skötselområde 2: 1,5 ha. Del av Stensjön

Skötselområde 3: 2,1 ha. Torplämning

5 Mål och åtgärder för skötselområden

5.1 Skötselområde 1 Skog. 24,2 ha.

delområde 1a: 0,05 ha. *En liten ö i Stensjön*

delområde 1b: 1,7 ha. *Gransumpskog*

delområde 1c: 22,5 ha. *Blandskog*

Delområde 1a: En liten ö i Stensjön

Beskrivning

En liten blockig ö med björk- och aspskog. Längs stränderna växer bladvass.

Bevarandemål

Ön får utvecklas med fri dynamik med undantag av att andelen gran högst får vara 10%.

Död ved bildas på naturlig väg.

Ön i Stensjön. Ett tunt isskikt täcker delar av sjön. 2011-11-16

Foto: Lars-Göran Olsén

Skötselåtgärder

Röjning av unggran om andelen gran blir mer än 10% av antalet träd.

Delområde 1b: Gransumpskog

Beskrivning

En gransumpskog med vitmossor i bottenskiktet. Tidvis finns grunda vattensamlingar i området

Bevarandemål

En gransumpskog som får utvecklas med fri dynamik. Död ved bildas på naturlig väg.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

Delområde 1c: Blandskog.

Beskrivning

Strandnära skog: En nyckelbiotopklassad lövskog med inslag av gran och tall. Dominerande trädslag är avenbok, bok, asp, klibbal och björk. I området finns rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier. I strandkanten finns flera lågor av al och björk som periodvis, till viss del, översvämmas. Vedsvampar är vanligt förekommande. I fältskiktet förekommer blåsippor.

Övrig skog: Blandskogar av bok och avenbok med inslag av ek. Speciellt i höjdlägen finns ett betydande inslag av tall och gran. I flera dalbottnar är inslaget av aspträd eller aspskog stort. I östra kanten av reservatet finns ett mindre kärr med vattenblink. Kärrutnyttjas av åkergrödor för lek.

Yngre granar i reservatet är i huvudsak fröspridda från planterade granbestånd utanför reservatet. Andelen gran ska därför successivt begränsas till mellan 5-10%.

Bevarandemål

Områdets löv- och tallskogar ska utvecklas mot en naturlig åldersfördelning. Fördelningen av de olika trädslagen styrs av de varierande markförhållandena samt utan konkurrens från gran. Andelen gran är på sikt mellan 5-10%.

Typiska arter knutna till löv- och tallskogar i området ska leva kvar och ha gynnsam bevarandestatus. Exempel på för området typiska arter är blåbär, kruståtel, västlig hakmossa, krusig ulota, blåmossa och fällmossa. Rödlisterade och andra skyddsvärda arter som till exempel praktfingersvamp, blek fingersvamp, druvfingersvamp och blomkålssvamp ska finnas kvar och ha en gynnsam bevarandestatus.

Skötselåtgärder

- I omgångar med minst fyra års mellanrum röjs eller ringbarkas ung gran, gran som växer intill tall, samt gran med hög kottproduktion, tills bevarandemålet uppnåtts. Åtgärder mot gran ska endast utföras när risken för barkborreutbrott är låg, och maximalt i en omfattning som är tillåten i föreskrifter om kvarlämnad nydöd granved i skogen (för närvarande max 5 m³sk/ha).
- Lågor som ligger över markvägen som går till torptomten kapas i hanterbara bitar och flyttas bort från vägen.

5.3 Skötselområde 2. Del av Stensjön

Areal: 1,5 ha.

Beskrivning

En liten del av Stensjöns nordöstra strand. Stränderna är vegetationsrika med starr, sjöfräken, säv, smalkaveldun och bladvass. Vattenkvaliten i Stensjön påverkas positivt av att den uppströms liggande Älmtasjön kalkas.

Bevarandemål

Vattensystemets kalkningsprojekt styr pH och alkalinitet i Stensjöns vatten. Stensjön utvecklas i övrigt genom naturlig dynamik.

5.2 Skötselområde 3 Torplämning

Areal: 2,1 ha.

Beskrivning

Marken är röjd på sten. I området finns husgrunder efter boningshus, källargrund och ekonomibyggnad samt flera vällagda odlingsrösen och stenmurar. Kvarstående växter från torptiden är fruktträd, syrener och vintergröna. I västra kanten är åkern terrasserad för att minska lutningen och utöka arealen något. Ner mot Stensjön finns ytterligare ett område med odlingsrösen. Hela området är täckt med lövskog dominerad av bok och avenbok med inslag av ek och äldre asp.

Terrasserad åker vid torpet. 2011-11-16

Foto: Lars-Göran Olsén

Bevarandemål

Då området ligger avsides, är litet och saknar hävdgynnade naturvärden i fältskiktet är det inte lämpligt att hålla betesdjur där.

Åkerområdet med odlingsrösen och stenmurar bevaras och ska vara överskådliga i skötselområdet. Detta åstadkommes genom att krontaket bevaras så tätt att ingen grässvål bildas eller att sly och buskar växer upp och skymmer kulturlämningarna.

Skötselåtgärder

- Områdets överskådlighet förbättras genom försiktiga röjningar av mindre träd med liten krona. För att minska risken för rotskottuppslag av asp ska alla aspträd sparas.
- All gran röjs bort.

6 Friluftsliv och turism

6.1 Beskrivning

Naturreservatet Långehall ligger svårtillgängligt och har ingen större betydelse för friluftslivet.

6.2 Övergripande mål

Områdets natur ska kunna upplevas utan att reservatets naturskogsvärden och naturvärden påverkas negativt.

6.3 Anläggningar för friluftslivet

Bevarandemål

En väl underhållen informationstavla med beskrivning av reservatet ska finnas i sydöstra delen av reservatet där markvägen till torpet går in i reservatet. Markvägen är röjd på buskar, sly och lågor. Vid torpet bör finnas en informationstavla med information om torpet.

Underhållsåtgärd

Regelbunden översyn av informationsskylten.

7 Utmärkning av reservatsgräns

Utmärkning av reservatets gräns ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

8 Bränder och brandbekämpning

Brand i delar av reservatet med tall och rik granföryngring anses huvudsakligen ge positiva effekter på naturvärdena. I övriga delar av reservatet är brand över större områden negativt. Marksvampar utgör en viktig del av naturvärdena i naturreservatet Långehall. Därför ska skador på marken av brand och av brandsläckning minimeras. Då reservatets areal är liten måste bränder släckas omedelbart så att inte skador på intilliggande fastigheter och naturvärden uppstår.

Tydliggörande av ansvarsfördelning vid uppkomst av spontan brand inom naturreservatet

Om en brand uppstår är släckningen av branden Räddningstjänstens ansvar. Bränder i reservatet släcks enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker med försiktighet i samråd med reservatsförvaltningen så att naturvärdena, t.ex. marksvampar, lågor och torrträd inte skadas. Körskador ska så långt som möjligt undvikas.

När branden anses vara släckt eller utan uppenbar risk att sprida sig överlämnas ansvaret för eftersläckning och bevakning till markägaren. Eftersläckning ska ske i samråd med reservatsförvaltaren. Efter överenskommelse kan förvaltaren även fungera som ombud för markägaren.

Eftersläckning

Eftersläckning bör utföras så att naturvärden gynnas och inte skadas. I första läget koncentreras eftersläckningen till skyddszoner i brännans ytterkanter. Skyddszonernas bredd bedöms från fall till fall beroende på risken för spridning till omgivningen. Vid en uppenbar risk bör skyddszonens bredd vara minst en trädlängd. Inom skyddszonen släcks alla glödbränder. Glödbränder släcks lämpligen genom vattenbegjutning. När brännans skyddszoner har säkrats släcks övriga delar av brandfältet.

Åtgärd efter brand

Framtida skötselåtgärder utreds för varje enskilt område som påverkats av branden. Vid behov ändras skötselplanen genom beslut av Länsstyrelsen.

9 Jakt

Jaktutövandet får inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

10 Tillsyn, dokumentation och uppföljning

10.1 Tillsyn över föreskrifter

Länsstyrelsen ansvarar för tillsyn av föreskrifter.

10.2 Uppföljning av bevarandemål

Uppföljning kommer att ske enligt Naturvårdsverkets rapport "Uppföljning av skyddade områden i Sverige – Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå", samt i enlighet med uppföljningsmanualer som Naturvårdsverket tillhandahåller för varje naturtyp och art. Dessa riktlinjer kan förändras. Uppföljning av naturreservatets bevarandemål ska alltid ske enligt gällande riktlinjer.

Reservatsförvaltaren bör utarbeta en särskild plan för uppföljning inom reservatet.

10.3 Dokumentation av skötselåtgärder

Ansvarig förvaltare dokumenterar utförda skötselåtgärder kopplat till Skötsel-DOS.

11 Kostnader och finansiering

Naturvårdsförvaltaren/Länsstyrelsen bekostar åtgärder enligt skötselplanen

12 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

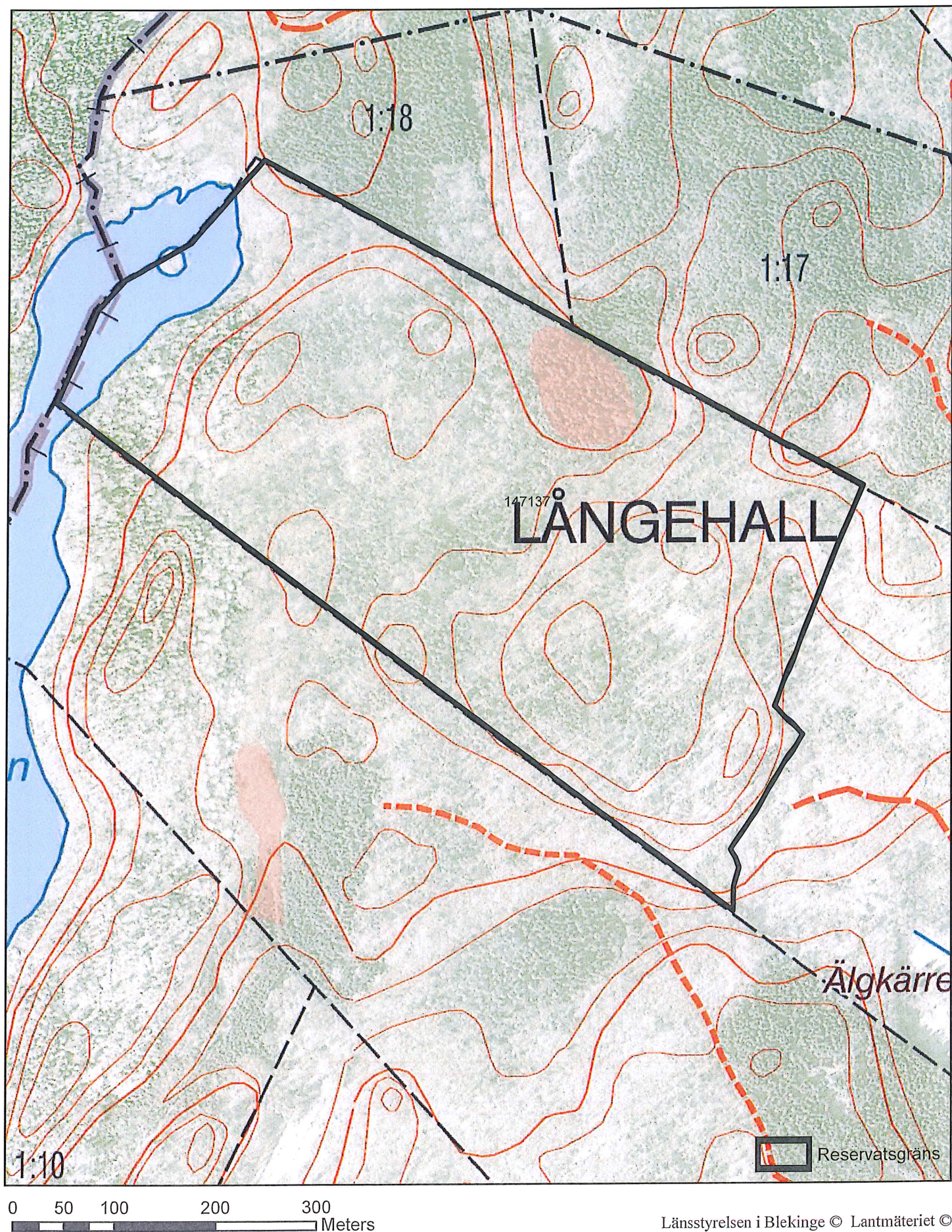
Skötselåtgärd	Var	Vem	Prioritet*	När
Gränsmarkering		Reservatsförvaltaren	1	Inom 6 mån
Informationstavla sätts upp	Där markvägen går in i reservatet	Reservatsförvaltaren	1	Inom 2 år
Markvägen till torpet röjs.	Skötselområde 1c	Reservatsförvaltaren	2	
Ringbarkning/röjning av gran bland lövträd och tall. Allt virke ska ligga kvar.	Skötselområde 1c	Reservatsförvaltaren	3	Återkommande med minst 4 års mellanrum när risken för spridning av barkborre är låg
Dokumentation av skötselåtgärder	Hela naturreservatet	Reservatsförvaltaren	1	Efter utförda åtgärder
Uppföljning av bevarandemål	Hela naturreservatet	Reservatsförvaltaren	1	Enligt nationella riktlinjer

*Prioritet 1 till 3, varav 1 är högst.

Naturreservatet Långehall

Bilaga 1

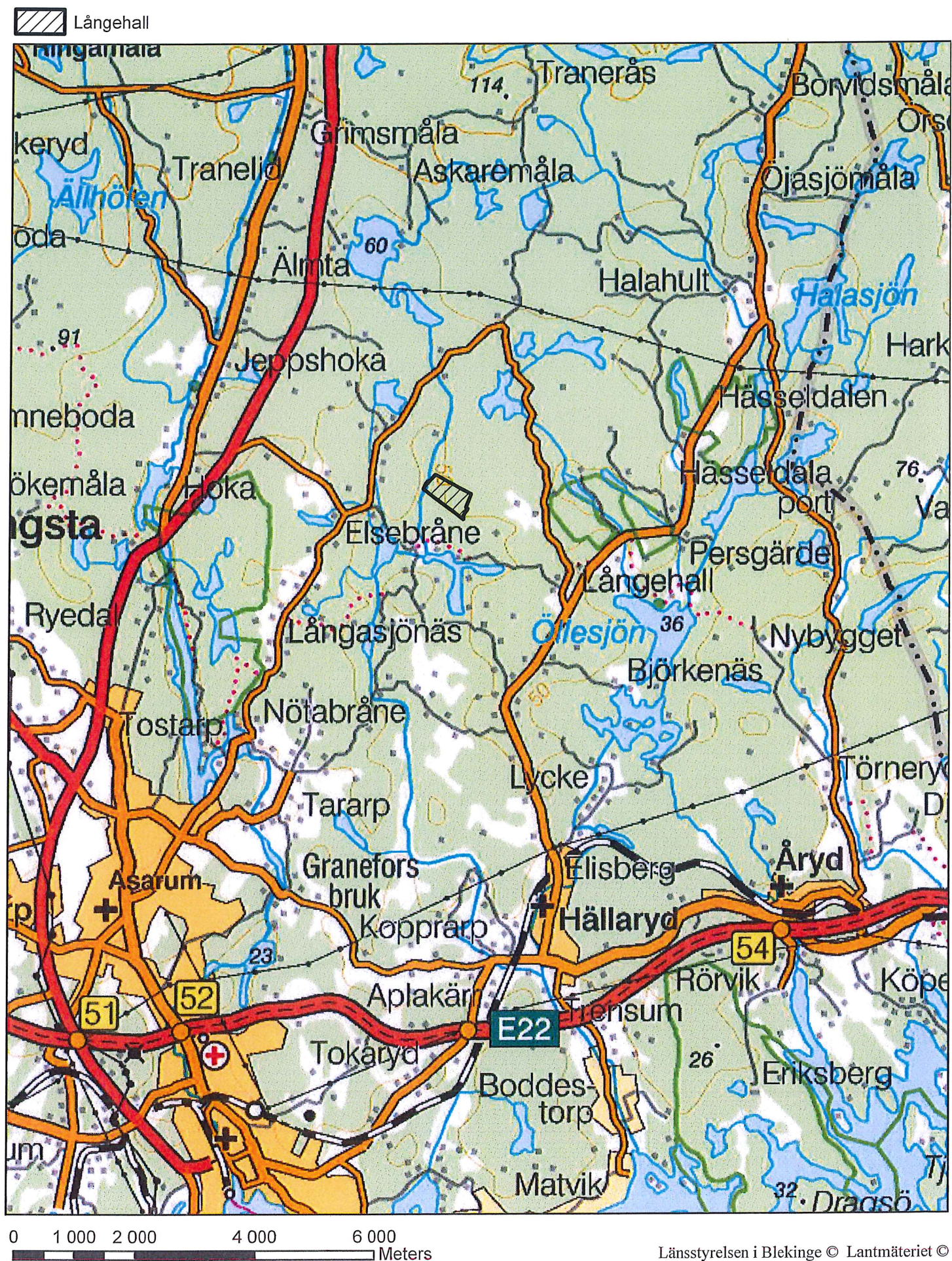
Reservatskarta

Naturrestervatet Långehall

Bilaga 2

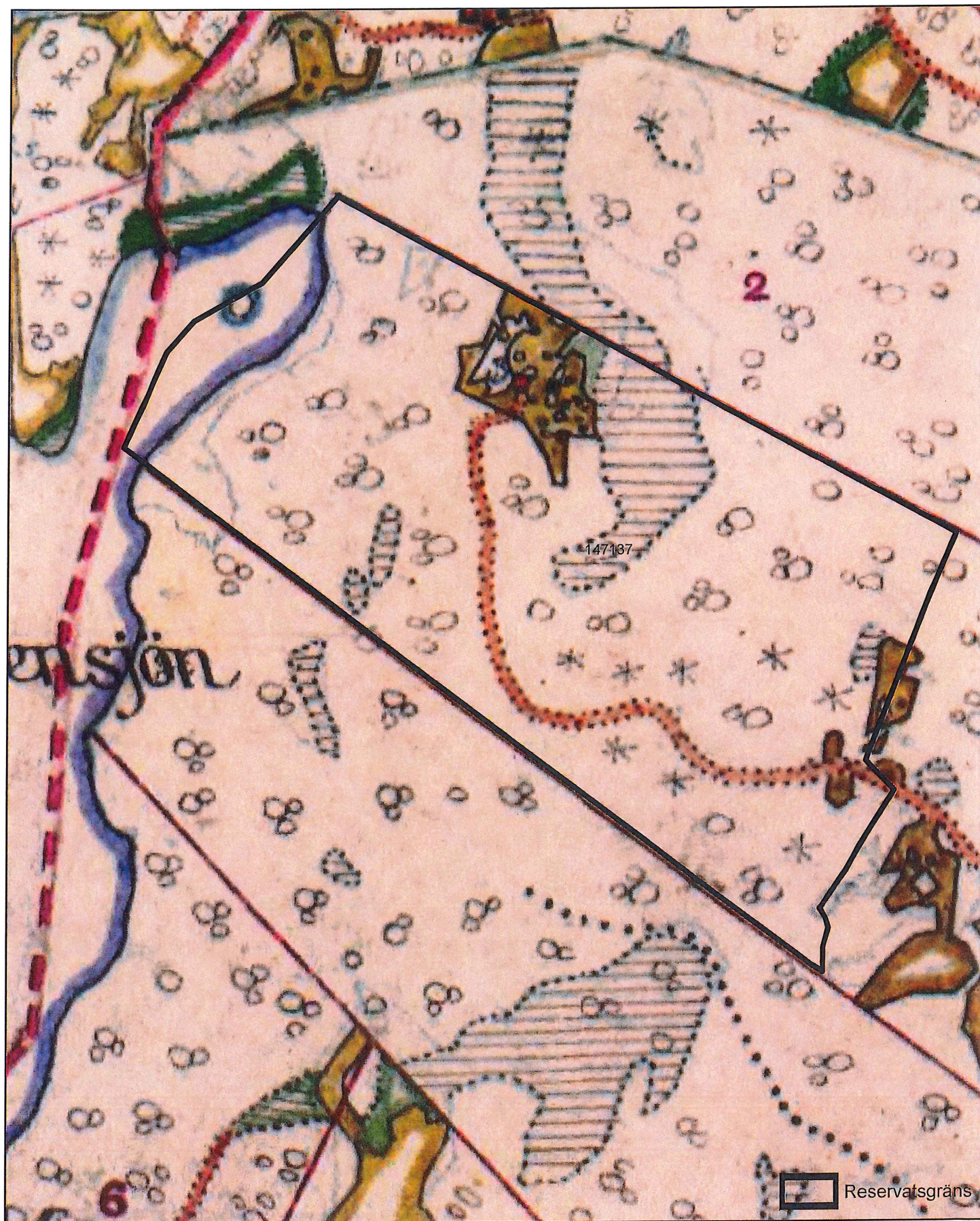
Översiktskarta

Naturreservatet Långehall

Bilaga 3

Markanvändning 1918, Häradskartan

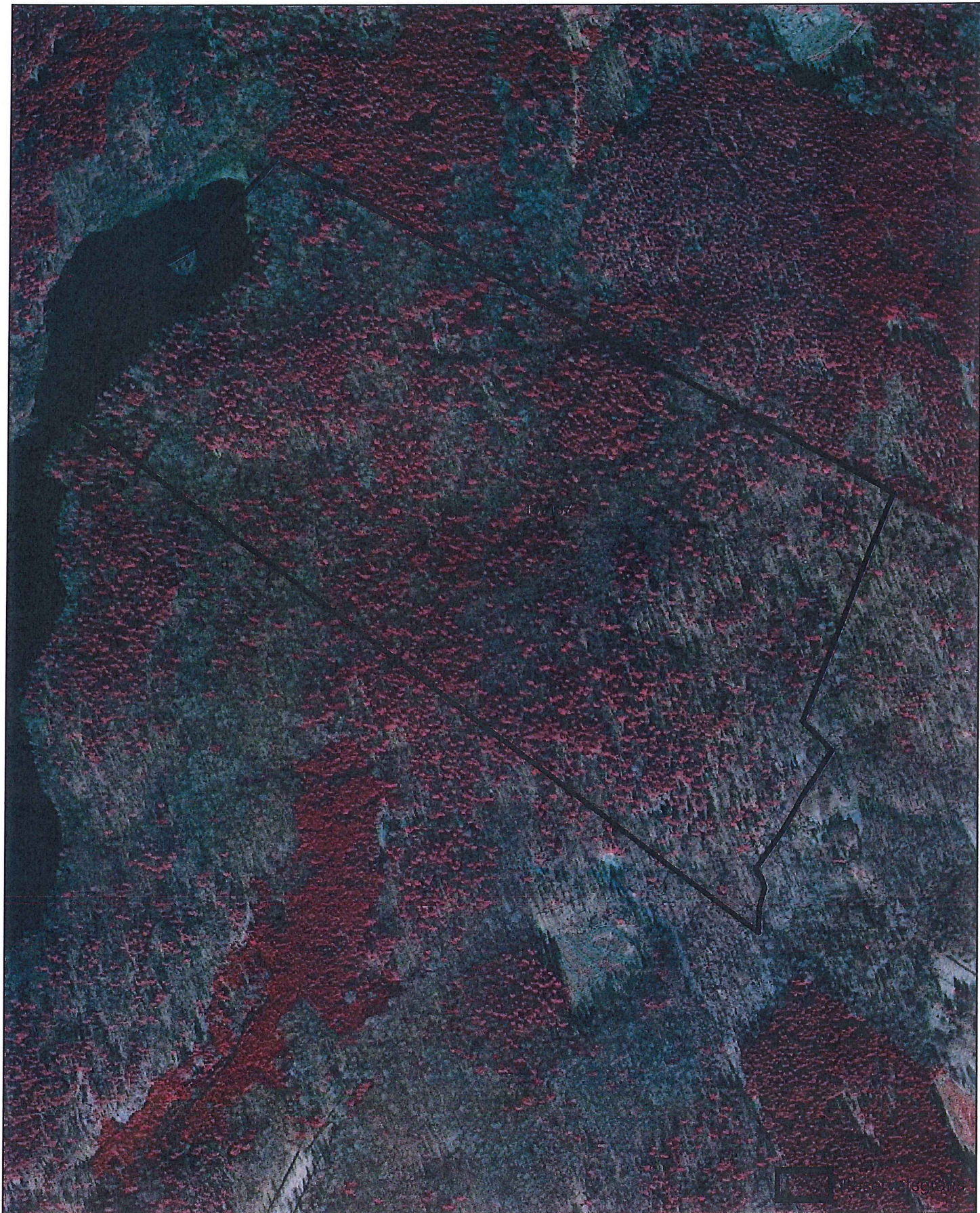

0 50 100 200 300
Meters

Naturreservatet Långehall

Bilaga 4a

Naturtyper, IR- färgbild

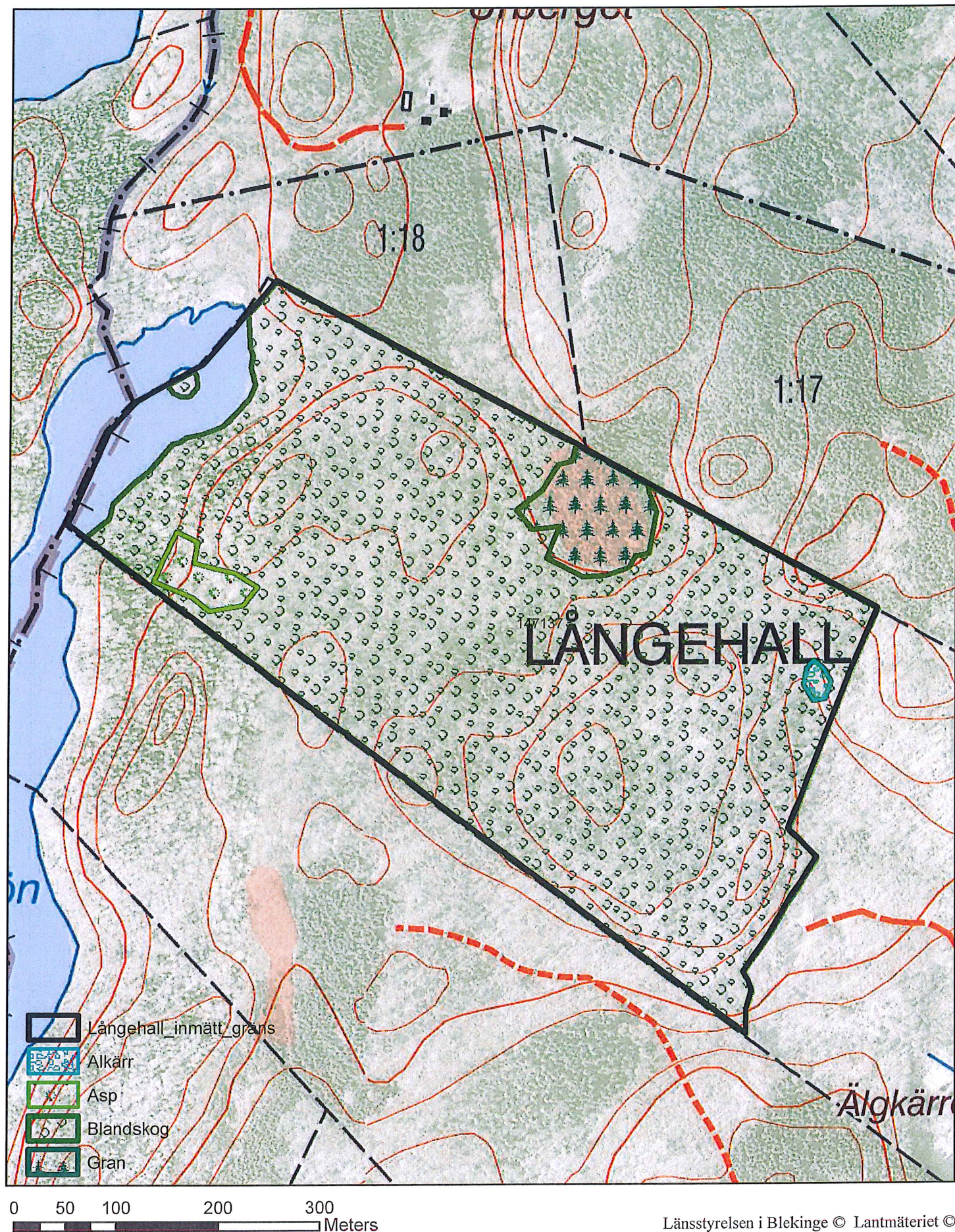

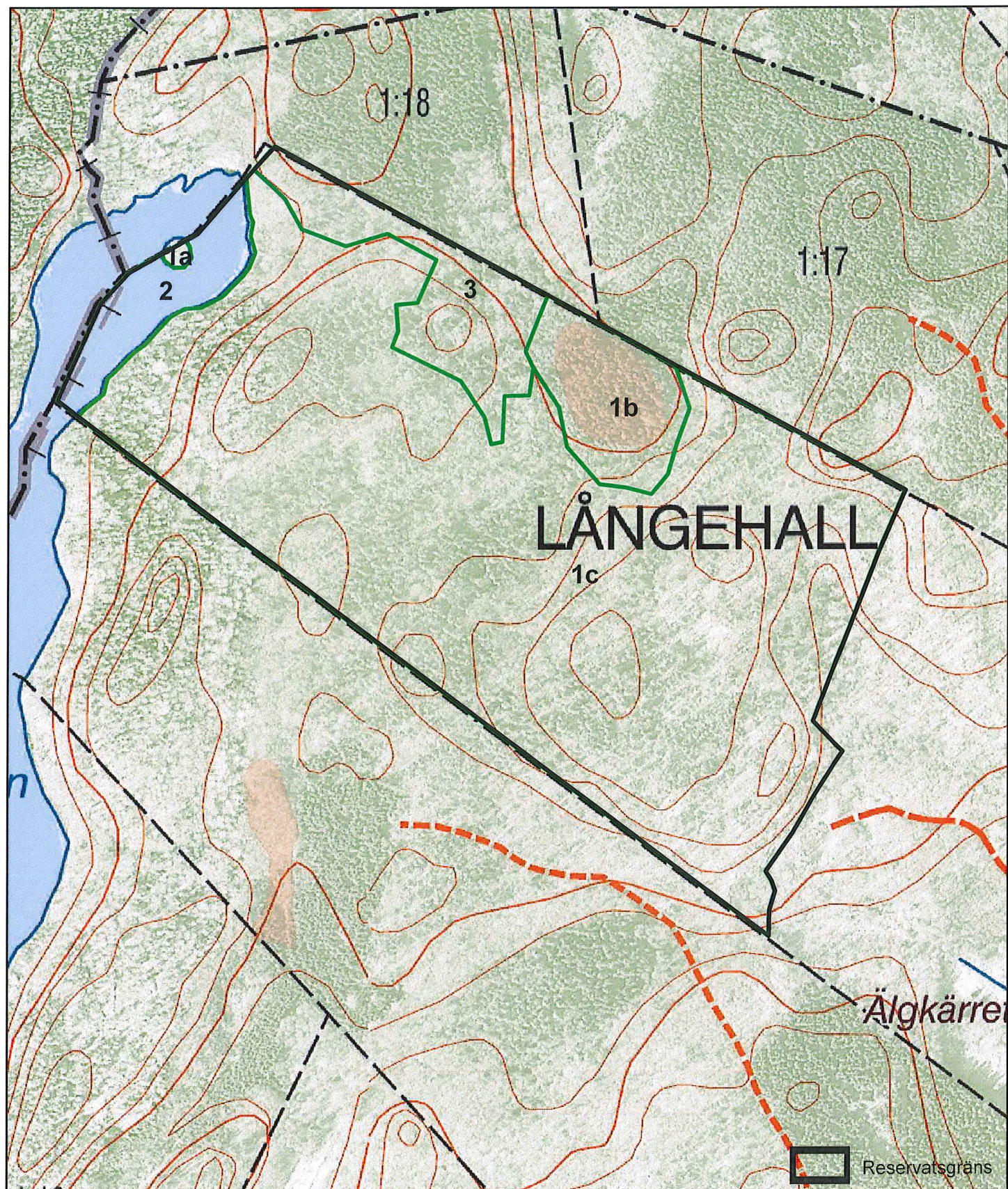
0 50 100 200 300
Meters

Naturreservatet Långehall

Bilaga 4b

Naturtyper

0 50 100 200 300
Meters